

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านจากกระจูด:
กรณีศึกษาชุมชนตำบลเคิ่ง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

Furniture and Home Decoration Products Development from Lepironia
articulata: A Case Study of Khreng Subdistrict Community, Cha-uaat District,
Nakhon Si Thammarat Province

สมใจ มะหมื่น¹ และ ฉัตรชัย แก้วดี^{2*}

Somjai Mahmeen¹ and Chatchai Kaewdee^{2*}

¹ คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

* ผู้ประสานงานเผยแพร่ (Corresponding Author), E-mail: aj.chatchai@gmail.com

วันที่รับบทความ: 16 ธันวาคม 2566; วันที่ทบทวนบทความ: 18 ธันวาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ: 19 ธันวาคม 2566

วันที่เผยแพร่ออนไลน์: 28 ธันวาคม 2566

บทคัดย่อ: งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนการเตรียมกระจูดสำหรับขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านและสร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านจากกระจูดสำหรับชุมชนตำบลเคิ่ง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้วัตถุดิบเขตพื้นที่พืชมงคล ซึ่งเป็นแหล่งกระจูดสาธารณะของชุมชนผู้ผลิตผลิตภัณฑ์กระจูด และการทดลองปฏิบัติการจริงจากความร่วมมือของกลุ่มผลิตภัณฑ์กระจูดกลุ่มสตรีสหกรณ์ ศุภนิมิตชะอวด 100/1 หมู่ 3 ต.เคิ่ง อ.ชะอวด จ.นครราชสีมา ทำการวิเคราะห์ประเมินผลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิจัยเชิงสำรวจและทดลอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ขั้นตอนการเตรียมกระจูดสำหรับขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน ต้องศึกษาจากการทำในแบบดั้งเดิมในด้านการเก็บต้นกระจูด การคลุกโคลนต้นกระจูด การตากแดดลดความชื้น การคัดต้นกระจูด การรีดกระจูด การย้อมสีกระจูด และปรับปรุงในขั้นตอนการขึ้นรูปกระจูด การเพิ่มความเหนียวและลดเชื้อรา และ 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านจากกระจูดสำหรับชุมชน ต.เคิ่ง อ.ชะอวด จ.นครราชสีมา โดยขั้นตอนแรกศึกษาจากแหล่งสินค้า OTOP ที่มีได้แก่ บ้านหางดง และหมู่บ้านถาวราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ชุมชนได้นำกระจูดและหวานมาผลิตในรูปแบบทั้งแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่ ขั้นตอน ที่ 2 นำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางการผลิตร่วมกับทักษะที่อยู่เดิมของชุมชนกลุ่มสตรีสหกรณ์ ศุภนิมิตชะอวด พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่สามารถพัฒนาและถ่ายทอดให้ชุมชนมี 3 รูปแบบ คือ ชุดเก้าอี้สนาม ชุดแปด และโคมไฟตกแต่งบ้าน โดยมีโครงสร้างเป็นโลหะและใช้กระจูดพันเชือกประกอบเป็นโครงสร้างตกแต่งเพื่อให้เกิดความสวยงามและความแข็งแรงทนทานต่อการใช้งาน

คำสำคัญ: ผลิตภัณฑ์กระจูด, เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน

Abstract: The objective of this research is to study the process of preparing *Lepironia articulata* for molding and creating furniture and home decoration products from Khreng, Cha-uat, Nakhon Si Thammarat. The raw materials from the Kuan Kreng peatlands which is a public source of *Lepironia articulata* have been used in this research. The researchers cooperated with the Supanimit Cha-uat Women's Cooperative Group in Cha-uat, Nakhon Si Thammarat. From the survey and qualitative data analysis, the results showed that: 1) The process of preparing *Lepironia articulata* for creating furniture and home decoration products should study from the traditional method including the collecting of *Lepironia articulata*, mixing with mud, exposing to the sun, selecting, ironing, staining, and severing the *Lepironia articulata* and increasing toughness and reducing mold and; 2) The development of furniture and home decoration products by studying the OTOP product in Ban Hang Dong and Thawai Village, Chiang Mai. The study found that the *Lepironia articulata* had been produced in both traditional and modern styles. After that, this research used the information collected from the villages in Chiangmai as a guideline to produce *Lepironia articulata* with the Supanimit Cha-uat Women's Cooperative Group. As a result, there were three forms of products that can be developed: a set of outdoor chairs, a cradle set, and a home decoration lamp. These products were made of metal structure and used *Lepironia articulata* strings to form a decorative structure and to create beauty and strength when use it.

Key words: Saltmarsh Bulrush Products, Furniture and Home Decoration

1. บทนำ

ปัจจุบันสินค้า OTOP ในท้องตลาดที่ผลิตจากวัตถุดิบในท้องถิ่นมีจำนวนมากและหลากหลายในระดับหนึ่งแต่ว่าที่นำวิถก คือ สินค้ามีลักษณะใกล้เคียงกัน และไม่ตอบโจทย์กับชีวิตคนในสังคมปัจจุบันจึงเป็นได้เพียงสินค้าของที่ระลึกในแหล่งสถานที่ท่องเที่ยว ทำให้ไม่สามารถขยายตลาดและปริมาณสินค้าได้มากเพียงพอต่อการดำรงชีพและกำลังการผลิตของชุมชน การปรับปรุงของชุมชนจึงก้าวสู่การผลิตแบบเน้นปริมาณ และการรับจ้างผลิตให้กับผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้าหรือพ่อค้าคนกลางการผลิตจึงไม่ยั่งยืน และไม่สามารถพัฒนาเพื่อให้เป็นสินค้าหลักของชุมชนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ผลิตระดับชุมชนและสินค้า OTOP ในภาคใต้ที่มีช่องทางของสินค้าจำกัด และด้วยศักยภาพของการประกอบการแบบรวมกลุ่มเล็กทำให้สินค้าที่ผลิตเพื่อรองรับการจำหน่ายเป็นของที่ระลึกยังผลิตได้ในปริมาณน้อย ไม่คุ้มค่าต่อการ

ทำเป็นสินค้าเชิงอุตสาหกรรมหรือสินค้าชุมชนที่มีศักยภาพเพียงพอต่อการทำตลาดขนาดใหญ่ การศึกษาและพัฒนาสินค้า OTOP จากวัตถุดิบที่มีมากในท้องถิ่น โดยเน้นการผลิตเชิงอุตสาหกรรม พัฒนาองค์ความรู้กระบวนการผลิต กระบวนการแปรรูปอย่างเป็นระบบ จึงเป็นแนวทางที่สามารถนำมาใช้เพื่อให้สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) แบบดั้งเดิมมาเป็นสินค้าใหม่ที่ตอบโจทย์ชีวิตของคนในเมืองปัจจุบันจะเป็นช่องทางให้สินค้าชุมชนเติบโตได้อย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้อาชีพของชุมชนมีความต่อเนื่อง สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างมั่นคง กระจุดเป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีในท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช บริเวณพุมพอง และบริเวณโดยรอบในเขต ต.เคอิ่ง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช โดยชาวบ้านนำมาผลิตเป็นเครื่องจักสานมาเป็นเวลานาน สร้างรายได้ในรูปแบบสินค้า OTOP ระดับ 5 ดาว มาอย่างต่อเนื่อง และตอบโจทย์ของอาชีพในชุมชน

ที่อาศัยอยู่ในทรัพยากรที่มีอยู่อย่างสมบูรณ์ แต่สินค้าที่ผลิตมีรูปแบบและการนำไปใช้ประโยชน์ในลักษณะเดียวกัน คือเครื่องจักสานในกลุ่มเครื่องใช้ เช่น ตะกร้า กระเป๋า เสื่อ เป็นต้น ทำให้ตลาดมีจำกัดตามรูปแบบของการผลิตแบบซ้ำ ๆ ไม่สามารถขยายการผลิตหรือตลาดใหม่ๆ ได้ ดังนั้นการหาแนวทางพัฒนาให้กระจุตมีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อให้อาชีพการผลิตผลิตภัณฑ์กระจุตสามารถสร้างงานสร้างรายได้ให้กับผู้ผลิตทั้งรายเก่าและรายใหม่ได้ โดยแนวทางหนึ่งที่ตอบโจทย์คนปัจจุบัน คือพัฒนาวัสดุกระจุตให้เป็นผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านสำหรับห้องชุดขนาดเล็กที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการลดขนาดของครอบครัวไทย การเข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุ และการใส่ใจในสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ทำให้วัสดุกระจุตเป็นทางเลือกของคนที่ชอบงานแบบย้อนยุค (Retro) หรืองานร่วมสมัย (Contemporary) และผลิตภัณฑ์รักษาสิ่งแวดล้อม (Environmental protection product) เช่น วัสดุบุเฟอร์นิเจอร์ ม่านบัง ใยมไฟ เป็นต้น โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ใช้งานได้จริง และตอบโจทย์ตลาดเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์กระจุตชุมชน OTOP ของชาวจังหวัดนครราชสีมา มีมายาวนานกว่า 60 ปี (จากการสัมภาษณ์) ในเขตพื้นที่พยุหะนคร ต.เคร่ง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช เนื่องจากเป็นแหล่งวัตถุดิบกระจุตขนาดใหญ่ มีพื้นที่กว่า 1,000 ไร่ โดยรอบชุมชน ทำให้วัตถุดิบไม่ขาดแคลน ผลิตภัณฑ์ที่นิยมผลิต เช่น เสื่อ ตะกร้า กระเป๋า กระบุง หมวก และภาชนะที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยสามารถพัฒนาคุณภาพและกระบวนการผลิตอย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้รับการจดทะเบียนเป็นสินค้าชุมชน และสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในหลายวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มชุมชน ต้นกระจุตที่พบมีทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเกิดจากการปลูกส่วนใหญ่ปลูกกระจุตใหญ่เป็นหลัก การปลูกต้นกระจุตต้องใช้ระยะเวลาประมาณ 3 ปี ต้นถึงจะโตได้ขนาดสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ คือ ลำต้นยาวไม่ต่ำกว่า 1 เมตร [1] เมื่อถอนไปแล้วหน่อก็จะแตกต้นใหม่ขึ้นมาแทนที่หมุนเวียนกันไป ซึ่งทางภาคใต้นิยมปลูกไว้

สำหรับใช้สานเสื่อภายในครอบครัว และจำหน่ายเพิ่มรายได้นอกเหนือจากการประกอบอาชีพหลักจากการสำรวจและสอบถามพบว่าในพื้นที่ ต.เคร่ง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช มีทั้งกระจุตใหญ่ และกระจุตหนู โดยกระจุตใหญ่ใช้ทำผลิตภัณฑ์ประเภท เสื่อ ตะกร้า กระเป๋ามีลักษณะเส้นใหญ่กว่ากระจุตหนูมาก ซึ่งกระจุตหนูใช้ทำเครื่องจักสานเนื้อละเอียดและมีความประณีตมากกว่าให้เนื้อสัมผัสละเอียด แต่จักสานยากเนื่องจากเหนียวน้อยและเส้นแตกง่าย ชาวบ้านหรือผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์กระจุตนิยมนำต้นกระจุตมาตากแห้งก่อนขึ้นรูปและย้อมสีภายหลังจากการขึ้นรูปเพื่อใช้ทอเสื่อและผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น กระเป๋า เครื่องใช้หลากหลายชนิด [2] โดยก่อนนำกระจุตไปสานเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จะต้องนำไปผึ่งแดดให้แห้งสนิท แล้วทุบให้แบนด้วยสาก ตำข้าวหรือบดด้วยล้อขนาดใหญ่ ผลิตภัณฑ์จักสานจากกระจุตสมัยก่อนเป็นเพียงอาชีพเสริมของเกษตรกรในภาคใต้ หรือพื้นที่อื่น ๆ ที่มีสภาพภูมิอากาศเหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตของต้นกระจุต แต่ปัจจุบันผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์จักสานจากกระจุตในหลายพื้นที่ได้ปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้กลายเป็นสินค้า OTOP ที่มีชื่อเสียงของชุมชน [3] และเปลี่ยนรูปแบบการผลิตเพื่อใช้ประโยชน์ในครัวเรือนมาเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายมากขึ้นทำให้สามารถช่วยเพิ่มมูลค่าของวัตถุดิบในท้องถิ่นและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและประเทศเป็นจำนวนมาก [4] แนวโน้มการบริโภควัสดุที่ผลิตจากธรรมชาติเพิ่มสูงขึ้นผลิตภัณฑ์จักสานจากกระจุตจึงได้รับความนิยมจากผู้บริโภคมากขึ้นด้วยทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพที่ดีมีประโยชน์สำหรับการใช้สอยตรงตามความต้องการของผู้ใช้สวยงามและทันสมัยมากขึ้น ภายใต้เอกลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาจากรบรรพบุรุษ กรมวิทยาศาสตร์บริการจึงได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรการพัฒนาแบบผลิตภัณฑ์จากต้นกระจุตให้แก่ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์จักสานจากกระจุตภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ OTOP ในกลุ่ม

จังหวัดภาคใต้ [5] เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพและออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่หลากหลายทันสมัยเป็นที่นิยมของผู้ใช้เพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์และส่งเสริมให้เข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) [6]

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาขั้นตอนการเตรียมกระจุตสำหรับขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน

2.2 สร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านจากกระจุตสำหรับชุมชน ต.เคิ่ง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 วัตถุดิบ ได้แก่

3.1.1 กระจุต เขตพื้นที่พรุควนเคิ่ง ต.เคิ่ง และ ต.ท่าเสม็ด อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นแหล่งกระจุตสาธารณะของชุมชนผู้ผลิตผลิตภัณฑ์กระจุตกว่า 1,000 ไร่ นำมาใช้ในการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ (ดังภาพที่ 1 และ 2)

ภาพที่ 1 แหล่งวัตถุดิบกระจุต ต.เคิ่ง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช

ภาพที่ 2 แหล่งวัตถุดิบกระจุต ต.ท่าเสม็ด อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช

3.1.2 น้ำโคลนจากดินเหนียวท้องถิ่น ใช้ในเขตพื้นที่จัดหากระจุต พรุควนเคิ่ง ต.เคิ่ง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช

3.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่

3.2.1 กลุ่ม 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลวิธีการเตรียมกระจุต คือ กลุ่มสตรีสหกรณ์ ศุภนิมิตชะอวด ต.เคิ่ง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช

3.2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลรูปแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน คือ ชุมชนบ้านหางดงและหมู่บ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่

โดยคณะผู้วิจัยลงพื้นที่สำรวจ สังเกต สัมภาษณ์ บันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว

3.3 ขั้นตอนในการวิจัย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดและทักษะในการเตรียมกระจุตเพื่อทำผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านจากกระจุตสำหรับชุมชน ต.เคิ่ง และ ต.ท่าเสม็ด อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช และเก็บข้อมูลวัสดุและเทคนิคการผลิต ณ ชุมชนบ้านหางดงและหมู่บ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่ แล้วสรุปองค์ความรู้นำมาประกอบเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์

3.4 สถานที่ทดลองวิจัย ได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์กระจุต กลุ่มสตรีสหกรณ์ศุภนิมิตชะอวด 100/1 หมู่ 3 ต.เคิ่ง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช (นางอุบลวรรณ แป้นด้วง) จำนวน 8 ครั้วเรือน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและทดลอง เกี่ยวกับการศึกษากระบวนการเตรียมกระจุตเพื่อการ ขึ้นรูปและออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และ ของตกแต่งบ้านจากกระจุตสำหรับชุมชน ต.เคร่ง อ.ชะวอด จ.นครศรีธรรมราช การเก็บรวบรวมข้อมูล จึงอาศัยแหล่งข้อมูลภาคสนามในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากการสัมภาษณ์และสังเกตเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ในชุมชน มาประกอบกับการศึกษาเอกสาร โดยมีขั้นตอน การดำเนินงานวิจัยดังนี้

4.1 สืบค้นและจัดหาข้อมูลที่จำเป็นทั้งทางด้าน เอกสารและภาคสนาม ทั้งแหล่งปฐมภูมิจากผู้ประกอบการผลิตกระจุต กลุ่มผลิตภัณฑ์กระจุต กลุ่มสตรีสหกรณ์ศุภนิมิตชะวอด 100/1 หมู่ 3 ต.เคร่ง อ.ชะวอด จ.นครศรีธรรมราช (นางอุบลวรรณ แป้นด้วง) จำนวน 8 ครีวเรือน และทุติยภูมิจากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับกระจุต เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กระจุต เฟอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้าน และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายใต้หัวข้อรูปแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านจากเส้นใยธรรมชาติ เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ออกแบบให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด และตรงตามวัตถุประสงค์

4.2 สสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยนำเครื่องมือที่จัดทำขึ้นไปสำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ สังเกตการณ์เตรียมกระจุตกับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling simple) ซึ่งเป็นการเลือกที่สอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด มีการผลิตกระจุตระดับ OTOP อย่างต่อเนื่อง และมีความประสงค์ในการเข้าร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามกรอบที่กำหนดไว้

4.4 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือต่าง ๆ มารวบรวม แปลผลข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการกระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ เพื่อกำหนดรูปแบบของผลิตภัณฑ์ และกำหนดข้อกำหนดทางเทคนิค (Technical requirement) โดยการใช้

วิธีการสืบค้นผลงานวิจัยต่าง ๆ สังเคราะห์ผลเพื่อนำมา ประกอบ วางแผนการออกแบบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.5 ศึกษาขั้นตอนการออกแบบเฟอร์นิเจอร์และ ของตกแต่งบ้าน โดย ศึกษาการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านโดยการสำรวจในพื้นที่ผลิตจริงจากแหล่งผลิตเฟอร์นิเจอร์จากกระจุตและ จำหน่าย โดยแหล่งศึกษาในการวิจัยครั้งนี้คือ แหล่งผลิต และเป็นสินค้า OTOP ของชุมชนขนาดใหญ่และมี ชื่อเสียงของไทย ณ บ้านหางดง และหมู่บ้านถวายเป็น จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้และวัสดุ ธรรมชาติกลุ่มหวายและกระจุต เก็บรวบรวมข้อมูลจาก การสังเกต สัมภาษณ์ และนำมาประกอบกับข้อมูล ทุติยภูมิของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนด รูปแบบวิธีการและขั้นตอนที่เหมาะสมสำหรับการขึ้นรูป ดินเผาของชุมชน ทำการสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลจากใน 2 ลักษณะ คือ ก่อนและหลังออกแบบและพัฒนารูปแบบ เพื่อนำมาเปรียบเทียบคุณภาพของผลิตภัณฑ์จาก กระจุตโดยใช้แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ ภายหลัง จึงนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่ง บ้านจากกระจุต โดยยึดการทำงานที่ชุมชนกลุ่มตัวอย่าง สามารถผลิตได้ ด้วยวัตถุดิบกระจุตที่ได้ปรับปรุงให้ เหมาะสมกับการขึ้นรูปเฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลศึกษาขั้นตอนการเตรียมกระจุตสำหรับ ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน

จากผลการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่ง พื้นที่การทดลองสามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 การเตรียมวัตถุดิบ เป็นการเตรียม ต้นกระจุต โดยมีวิธีการเตรียมดังนี้

1) การเก็บ ต้นกระจุต ต้องเลือก ต้นกระจุตที่ไม่แก่จัดและไม่อ่อนเกินไป ลำต้นยาว เพราะ ลำต้นยาวสามารถนำไปจักสานได้ปริมาณมากกว่าลำต้น สั้น เมื่อเลือกต้นกระจุตได้ตามต้องการแล้วถอนกระจุต โดยใช้มือทั้งสองข้างโอบกระจุตเข้าหาตัวผู้ถอนแล้วดึงขึ้น

เรื่อย ๆ ห้ามกระตุก เนื่องจากจะทำให้ลำต้นขาดและแตกง่าย ซึ่งถอนต้นกระจุตจากกอครั้งละ 2-3 ต้น เลือกขนาดเท่า ๆ กัน มากองรวมกันจากนั้นนำกระจุตที่ถอนได้มามัดเป็นกำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 20-30 เซนติเมตร (ดังภาพที่ 3 และ 4)

ภาพที่ 3 กระจุตสด ตัดจำหน่ายของชุมชนบ้านเคื่อง

ภาพที่ 4 การเตรียมกระจุตเพื่อจำหน่ายและขึ้นรูปผลิตภัณฑ์กระจุตควนเคื่อง

2) การคลุกโคลนต้นกระจุต เมื่อมัดต้นกระจุตตามขนาดเป็นกำแล้วให้นำไปคลุกกับน้ำโคลนที่เตรียมไว้เพื่อทำให้กระจุตมีสีเขียวทึบ เพิ่มความเหนียวให้กับเส้นใยและทำให้เส้นใยไม่แห้งกรอบหรือบิดจนใช้การไม่ได้ ซึ่งน้ำโคลนขาวได้ มาจากการนำน้ำมาผสมกับดินเหนียวการผสมต้องไม่เหลวหรือข้นจนเกินไป ทดสอบโดยใช้มือจุ่มลงไปให้น้ำโคลนพองเกาะนิ้วมือ (ดังภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 การหมักกระจุตด้วยโคลนเพื่อเพิ่มความเหนียวของกระจุต

3) การนำไปตากแดด นำกระจุตที่คลุกน้ำโคลนขาวแล้วไปตากบนพื้นที่ราบเรียบ โดยวางกระจายเรียงเส้นเพื่อให้กระจุตแห้งทั่วทั้งลำต้น ซึ่งใช้ระยะเวลาในการตากประมาณ 2-3 แดด วิธีการสังเกตว่ากระจุตแห้งหรือไม่ โดยดูจากกาบที่ห่อตรงโคนต้น ถ้ากาบแยกออกจากต้นกระจุตแสดงว่า ต้นกระจุตแห้งดีแล้วจากนั้นดึงกาบที่โคนออกให้หมด (ดังภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 การตากกระจุตเพื่อลดความชื้น

4) การคัดต้นกระจุต โดยแยกต้นที่มีขนาดเล็กและต้นที่มีขนาดใหญ่ออกจากกันเป็นมัดแล้วตัดโคนและปลายดอกต้นกระจุตออกแยกขนาดลำต้นที่ยาวเท่ากันออกเป็นเส้นอ่อนแก่ตามสีของต้นกระจุตเพื่อสะดวกต่อการคัดเลือกว่าไปขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 การคัดเลือกขนาดกระจูด

5) การรีดกระจูด นำต้นกระจูดที่ตากแห้งแล้วมัดเป็นกำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 15-20 เซนติเมตร มาวางบนพื้นราบจากนั้นนำลูกกลิ้งทับจนกระจูดเรียบตามความต้องการ ซึ่งการรีดกระจูดมีอยู่ 2 วิธี คือ การใช้เครื่องจักรรีด และการใช้ลูกกลิ้งรีด โดยลูกกลิ้งทำจากวัสดุทรงกลมที่มีน้ำหนักพอเหมาะ เช่น ท่อซีเมนต์ ท่อเหล็กกลม ข้อแตกต่างระหว่างเครื่องจักรรีดกับลูกกลิ้ง คือ การใช้ลูกกลิ้งรีดต้นกระจูดจะนุ่มเหมือนตำด้วยสาก จักสานง่าย ส่วนการใช้เครื่องจักรรีดต้นกระจูดจะแบนเรียบเหมือนกัน แต่ไม่นุ่ม ทำให้จักสานยาก (ดังภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 การรีดกระจูดให้แบนเพื่อลดขนาดและความชื้น

ภาพที่ 9 กระจูดสดเปรียบเทียบกับกระจูดตากแห้ง

ภาพที่ 10 กระจูดแห้งที่นำมาขึ้นรูปผลิตภัณฑ์

6) การย้อมสีกระจูด นำกระจูดที่รีดแล้วมาย้อมสีเพื่อให้ได้สีตามต้องการ โดยแบ่งกระจูดออกเป็นมัดๆ ละ 20-25 เส้น แล้วนำสายยางมัดที่ปลายกระจูดเพื่อไม่ให้เส้นกระจาย นำกระจูดจุ่มในน้ำให้ชุ่ม จากนั้นเอาไปต้มในถังน้ำสีที่ต้มเดือดบนเตาไฟนาน 15-20 นาที เมื่อครบเวลาให้นำ กระจูดขึ้นมาล้างสีส่วนเกินออกด้วยน้ำสะอาด แล้วจึงนำไปตากที่ราวเพื่อผึ่งลมให้แห้ง และนำเส้นกระจูดที่แห้งมามัดรวมกันแล้วรีดอีกครั้งเพื่อให้เส้นใยนิ่มและเรียบ สีที่นิยมย้อมกันทั่วไปได้แก่ สีม่วง และสีเขียว [7] ในการย้อมสีกระจูดซึ่งเป็นเส้นใยธรรมชาติประเภทเซลลูโลสที่มีความแข็งและเส้นใยยืดหยุ่นน้อยจำเป็นต้องอาศัยการต้มสีด้วยความร้อนให้สีแทรกซึมเข้าไปในเส้นใยอย่างช้า ๆ เพื่อให้สีมีความคงทนและทั่วถึง สม่าเสมอ โดยการทดลองได้ใช้สีย้อมร้อนกระจูดตราช้าง จากการวิจัยครั้งนี้ใช้อัตราส่วน น้ำ 10 ลิตร : สี 20 กรัม ต้มกระจูดในน้ำร้อนประมาณ 80 องศาเซลเซียส ระยะเวลา 15 นาที แล้วผึ่งหมาดซึ่ง

สามารถทำได้ทั้งการย้อมเส้นใยก่อนการฟั่นหรือหลังฟั่นเชือกแล้ว ดังภาพที่ 11-12

ภาพที่ 11 สีย้อมกระจุตแบบร้อนหลังฟั่นเชือก

ภาพที่ 12 สีย้อมกระจุตแบบร้อนก่อนฟั่นเชือก

5.1.2 การเตรียมเส้นกระจุต เส้นกระจุตที่ผ่านการย้อมสีก่อนการฟั่นหรือหลังจากการหมักโคลนแล้วนั้น ต้องมีการรีดเส้นกระจุตให้แตกออก แต่ไม่ทำให้แบนในแบบเดียวกับการสานเสื่อหรือภาชนะกระจุต เนื่องจากกระจุตมีเส้นใยที่เล็ก และหักได้ง่ายเมื่อแห้ง การรีดกระจุตให้แบนเรียบจำทำให้ไม่ทนต่อการบิดเกลียว แต่จากทนต่อการสานแบบแผ่นเรียบแบนเท่านั้น การเตรียมเส้นกระจุตจึงต้องทำให้มีการแตกออกแบบ

หยาบ ๆ โดยไม่ให้เรียบแบนเกินไป จากกาทดสอบพบว่า การให้เส้นใยแตกใช้ช่องรีด ดังภาพ 13 โดยมีขนาดระยะห่างระหว่างท่อรีด 2 มิลลิเมตร เหมาะสมต่อการนำไปฟั่นเป็นเชือกมากที่สุด

ภาพที่ 13 การรีดเพื่อเตรียมฟั่นเชือกสำหรับการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์

5.1.3 การฟั่นเชือกกระจุต ได้มีการปรับใช้จากเครื่องฟั่นเชือกของชุมชน โดยเปลี่ยนจากมอเตอร์ไฟฟ้าเป็นการฟั่นด้วยมือ เนื่องจากเส้นใยกระจุตมีความเหนียวน้อยกว่าก การใช้ความเร็วจากเครื่องจักรกลทำให้เส้นใยขาดได้ ต้องอาศัยค่อยๆ ฟั่น และปรับขนาดของเส้นให้คงที่ การหมุนของเครื่องมือต้องปรับเปลี่ยนแรงตามความจำเป็น จึงเหมาะสมกับการใช้แรงมือมากกว่าเครื่องจักรกล รูปแบบของการฟั่นเส้นเชือกสามารถทำได้หลายขนาด จากการเลือกใช้ขนาดของเส้นเชือกได้คัดเลือกเส้นเชือกกระจุต 3 ขนาด ได้แก่ 1) เส้นขนาด 3 มิลลิเมตร สำหรับทำงานละเอียด เช่น พนักพิงหลัง เก้าอี้เท้าแขน เป็นต้น 2) เส้นขนาด 7 มิลลิเมตร สำหรับทำเบาะนั่งของเก้าอี้ และ 3) เส้นขนาด 12 มิลลิเมตร สำหรับทำโต๊ะ เก้าอี้โยก โซฟาขนาดใหญ่ มีขั้นตอนการฟั่นเชือกกระจุต ดังภาพที่ 14-19

ภาพที่ 14 อุปกรณ์ปั่นเชือกกระจูด

ภาพที่ 15 ขั้นตอนการปั่นเชือกกระจูด

ภาพที่ 16 ลักษณะเชือกกระจูดจากเส้นกระจูด 3 สี

ภาพที่ 17 การแช่เชือกกระจูดด้วยกาวลาเท็กซ์เพื่อเพิ่มความเหนียวและลดเสียดสี

ภาพที่ 19 การทดลองจักสานผลิตภัณฑ์จากเชือกกระจูด

โดยผลจากการศึกษาสรุปได้ว่าเดิมชุมชนกลุ่มตัวอย่างมีการผลิตเพียงของใช้และของที่ระลึก เช่น เสื่อ กระจูด พัด กระเป๋า ตะกร้า ฯลฯ มีลวดลายที่เกิดจากการสานเส้นสีพื้นสลับเส้นสีย้อมเป็นลายเช่น ลายสอง ลายลูกแก้ว ลายพิกุล ด้วยกระจูดแบนเส้นเดียว ทำให้การนำมาใช้ผลิตเป็นเฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านไม่แข็งแรงเพียงพอ ในงานวิจัยนี้จึงมีการปรับปรุงความเหนียวของวัสดุ ใช้เทคนิคการปั่นเชือก 5 เส้น เพื่อให้เกิดความแข็งแรงและถักแบบเทคนิคการถักเชือกสลับเส้น ยืนกับเส้นพุ่ง เน้นการใช้สีในเส้นเชือกจากสีเส้นสลับกัน ใน 5 เส้นเชือกขณะปั่นรวมกัน ทำให้เกิดความสวยงามและแข็งแรง

5.2 ผลการสร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านจากกระจูดสำหรับชุมชน ต.เคร็ง และ ต.ท่าเสม็ด อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช

5.2.1 ผลการศึกษาการผลิตเฟอร์นิเจอร์/ของตกแต่งบ้านที่เหมาะสมกับการผลิตระดับครัวเรือน จากการศึกษาข้อมูลผู้ประกอบการและผลิตเฟอร์นิเจอร์จากไม้กระจูด และหวาย ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลจากแหล่งผลิตและเป็นสินค้า OTOP ของชุมชนขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงของไทย ณ บ้านหางดง และหมู่บ้านถวายเป็นจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้และวัสดุธรรมชาติกลุ่มหวายและกระจูด มีรูปแบบหลัก 2 ประเภท คือ (1) แบบดั้งเดิม และ (2) แบบสมัยใหม่ โดยแบบดั้งเดิมมีการนำกระจูดมาใช้ตกแต่งพื้นผิวของเฟอร์นิเจอร์ให้เกิดความสวยงาม โดยใช้เสื่อกระจูดตัดเป็นชิ้นปักปิดผิวเฟอร์นิเจอร์เพื่อเพิ่มลักษณะผิวเฉพาะและทางสีย้อมให้เกิดความสวยงาม และมีการนำหวายมาสานให้เป็นพื้นผิวธรรมชาติเป็นรูปแบบของเฟอร์นิเจอร์โดยตรง ทำให้มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ในส่วนของรูปแบบสมัยใหม่มีการนำไม้จากธรรมชาติหลากหลายชนิด มาประกอบเป็นเฟอร์นิเจอร์และทาสีโดยโครงสร้างหลักเป็นเหล็กดัด และนำไม้มาประกอบเป็นส่วนของพนักพิงหลัง และเบาะรองนั่งรวมทั้งพื้นโต๊ะ (ดังภาพที่ 20-22)

ภาพที่ 20 รูปแบบเฟอร์นิเจอร์สินค้า OTOP ภาคเหนือ

ภาพที่ 21 รูปแบบเฟอร์นิเจอร์สินค้า OTOP ตกแต่งด้วยกระจูด

ภาพที่ 22 รูปแบบเฟอร์นิเจอร์สินค้า OTOP ที่เหมาะสมกับการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์กระจูด

จากการศึกษาข้อมูลผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ระดับประเทศและผู้ผลิตในท้องถิ่น พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจทำเฟอร์นิเจอร์จากกระจูดที่ใช้เป็นวัสดุหลักไม่มี แต่มีการนำกระจูดมาใช้เป็นวัสดุเพื่อการตกแต่งพื้นผิวของเฟอร์นิเจอร์ และไม่มีผู้ประกอบการในท้องถิ่นภาคใต้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ชัดเจน แต่เป็นการผลิตในลักษณะโรงงานประกอบหรือโรงงานผลิตไม้สำเร็จรูป ประเภทไม้อัดเป็นหลัก ในส่วนของเฟอร์นิเจอร์ไม้เป็นไม้ยางพาราชนิดอบน้ำยาและทำเป็นชิ้นส่วนประกอบเสร็จ (Knock down) และผลิตจากไม้ไผ่ จึงน่าสนใจที่จะผลิตเฟอร์นิเจอร์ในระดับชุมชนเพื่อเป็นทางเลือกของผู้บริโภค

และสร้างอาชีพให้กับชุมชน โดยเลือกวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการใช้โครงสร้างของเฟอร์นิเจอร์ที่ผลิตจากเชือกกระจุตจากผลการทดลองเป็นโครงสร้างหลักเส้นกลมและเหล็กกล่องสี่เหลี่ยม เพื่อให้ดูทันสมัยและมีน้ำหนักเบา เหมาะกับสถานที่ท่องเที่ยว อาคารสมัยใหม่และการเคลื่อนย้ายเฟอร์นิเจอร์

5.2.2 ผลการการออกแบบพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์กระจุต เพื่อผลิตเฟอร์นิเจอร์/ของตกแต่งบ้าน จากการออกแบบพัฒนารูปแบบกระจุตเพื่อผลิตเฟอร์นิเจอร์/ของตกแต่งบ้าน ผลการวิจัยทดลองสามารถสร้างทางเลือกใหม่ให้กับตนเองและผู้บริโภค ทำให้มีสินค้าใหม่ ๆ ที่ชุมชนสามารถผลิตได้จริง และเป็นที่ยอมรับของตลาด เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนผลิตกระจุตมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการสร้างสรรค์ผลงานรูปแบบใหม่ที่แตกต่าง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ สํารวจจากแหล่งผลิตและจำหน่ายกระจุตชุมชนตำบลเคอิ่ง พบว่า สินค้าส่วนใหญ่ที่ผลิตและสร้างรายได้ คือ ตะกร้า เสื่อ กระเป๋า ของใช้ของตกแต่ง เป็นต้น คณะกรรมการบริหารโครงการจึงสร้างแนวทางการพัฒนารูปแบบและขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์กระจุตประเภทเฟอร์นิเจอร์/ของตกแต่งบ้านให้เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจนำไปใช้ในการประกอบอาชีพกระจุตพื้นบ้านในชุมชนตำบลเคอิ่ง เนื่องจากเฟอร์นิเจอร์/ของตกแต่งบ้านเป็นผลิตภัณฑ์กลุ่มใหญ่ที่รองรับกลุ่มผู้บริโภคในแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ และกลุ่มโรงแรม กระบวนการออกแบบ และสร้างผลิตภัณฑ์จะสร้างความแตกต่างจากตลาดทั่วไป สามารถประยุกต์วัตถุดิบ กระบวนการผลิต และการทำงานร่วมกับการออกแบบให้สอดคล้องกับแหล่งผลิตภัณฑ์กระจุตในชุมชนต่าง ๆ ของไทย ด้วยความมุ่งหมายให้การออกแบบการพัฒนาวัตถุดิบ และกระบวนการผลิตไม่ซับซ้อน และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนได้ และนำรูปแบบของเฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านจากการสำรวจในภูมิภาคต่าง ๆ มาจัดทำการสร้างต้นแบบเพื่อนำไปถ่ายทอดสู่ชุมชนโดยมีขั้นตอนการทดลองสร้างรูปแบบ โดยผู้วิจัยได้จัดทำผลิตภัณฑ์ในงานวิจัยครั้งนี้ 3 รูปแบบ คือ 1) ชุดเก้าอี้สนาม 2) เปลสนาม และ

3) โคมไฟตกแต่งบ้าน ดังขั้นตอนในภาพที่ 23-27 และผลิตภัณฑ์ในภาพที่ 28-30

ภาพที่ 23 นำเส้นเชือกกระจุตมาขึ้นรูปเฟอร์นิเจอร์

ภาพที่ 24 ลงโครงเชือกกระจุตและสายเส้นนอนเพื่อวางพื้นของเฟอร์นิเจอร์

ภาพที่ 25 เก็บรายละเอียดเส้นนอนให้เรียบและจัดระยะห่างให้เหมาะสม

ภาพที่ 26 ตัดแต่งส่วนเกินให้เรียบ

ภาพที่ 27 ถักพนักพิงเฟอร์นิเจอร์ตามงานออกแบบ

ภาพที่ 28 เฟอร์นิเจอร์ชุดเก้าอี้สนามตามงานออกแบบ

ภาพที่ 29 เฟอร์นิเจอร์ชุดเปเลตามงานออกแบบ

ภาพที่ 30 โคมไฟตกแต่งบ้านตามงานออกแบบ

6. การอภิปรายผลหรือการวิจารณ์และสรุป

จากผลการศึกษาขั้นตอนการเตรียมกระจุตสำหรับ ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน และ สร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน จากกระจุตสำหรับชุมชน ต.เคิ่ง อ.ชะวอด จ.นครศรี- ธรรมราช แล้วพบว่า ขั้นตอนการเตรียมกระจุตสำหรับ จักสานผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน

ต้องศึกษาจากการทำในแบบดั้งเดิมและปรับปรุงในบางขั้นตอน เนื่องจากการผลิตของชุมชนเป็นการผลิตเพื่อจัดทำเสื่อกระจูด และผลิตภัณฑ์ขนาดเล็ก กระจูดมีความเหนียวน้อย การใช้ไม่ได้สัมพันธ์กับความชื้นมากนัก จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้งานแตกต่างกับการนำมาผลิตเป็นเฟอร์นิเจอร์ ที่ต้องมีความคงทนมากกว่ารับน้ำหนักมากกว่า จึงต้องหาขั้นตอนและวิธีการที่เหมาะสมเพิ่มเติมจากการผลิตและเตรียมวัสดุแบบดั้งเดิม และจากผลการสร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้านจากกระจูดสำหรับชุมชนต.เคิ่ง และ ต.ท่าเสม็ด อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช จากแหล่งผลิตและเป็นสินค้า OTOP ของชุมชนขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงของไทย และสร้างรูปแบบจำนวน 3 รูปแบบ คือ ชุดเก้าอี้สนาม เพล และโคมไฟตกแต่งบ้าน ด้วยวัตถุดิบและกระบวนการผลิตไม่ซับซ้อนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนสามารถเป็นที่ยอมรับของชุมชนได้และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม อาจเป็นเพราะเป็นรูปแบบและขั้นตอนการผลิตที่ชุมชนคุ้นเคยและมีประสบการณ์ในการขึ้นรูปผสานกับได้มองเห็นมุมมองใหม่ของการนำกระจูดไปใช้ได้อย่างหลากหลายจึงสนใจที่จะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินีเพ็ญ มะลิสวรรณ [8] กนกพร ฉิมพลี [9] ปรียาภรณ์ บัวมี และคณะ [10] ในด้านการนำกระจูดมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ

7. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปพัฒนางานวิจัยต่อยอดและปรับปรุงงานวิจัยในอนาคต โดยการศึกษาและเรียนรู้วิถีชีวิตและการผลิตของชุมชนนั้นเป็นพื้นฐานที่ชุมชนถ่ายทอดความรู้กันมาอย่างยาวนาน ดังนี้

7.1 การปรับเปลี่ยนกระบวนการใด ๆ ต้องอาศัยความเข้าใจและความเป็นไปได้ในการจัดหาทั้งวัตถุดิบ แรงงาน และขั้นตอนที่ชุมชนสามารถเข้าใจได้ง่ายตามสภาพของสังคมชุมชนนั้น ๆ รวมไปถึงสภาพเศรษฐกิจของชุมชน ดังนั้นการทำวิจัยเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่

สำหรับการวิจัยต่อยอดในอนาคตทั้งในวัสดุใหม่ หรือจากงานวิจัยชิ้นนี้ พึงพิจารณาและหาข้อมูลจากแหล่งปฏิบัติงานจริง รวมทั้งการสอบถามความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการปรับเปลี่ยนใดเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่สำหรับชุมชน

7.2 การพัฒนารูปทรงของเฟอร์นิเจอร์และเทคนิคการพันเชือกควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อการนำไปใช้ภายนอกอาคาร

7.3 ควรมีการนำไปพัฒนาต่อยอดเกี่ยวกับการออกแบบสีและลวดลายของการถักเชือกกระจูดสำหรับโคมไฟตกแต่ง รวมทั้งวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนต่อไป

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสมาชิกกลุ่มผลิตภัณฑ์กระจูดกลุ่มสตรีสหกรณ์ศุภนิมิตชะอวด ทั้ง 8 ครั้วเรือน และคณะวิจัยที่ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยเสมอมา และขอบคุณบุคลากรของชุมชนทุกท่านที่มีส่วนร่วมทำงานวิจัยครั้งนี้

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] Wikipedia. (2019). *Krajut*. [Online]. Available: <https://th.wikipedia.org/wiki>. Accessed 14 July 2019. (In Thai)
- [2] Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning. Ministry of Resources and Environment. *Pru Kuan Kren*. [Online]. Available: <http://wetland.onep.go.th/2008-17-Prukuankren.html>. Accessed 14 July 2019. (In Thai)
- [3] Department of Industrial Promotion. 2005. *Lecture documents on developing the capabilities of rural industries to increase capacity*. Bangkok: Community Industrial Development Agency. (In Thai)

- [4] Ministry of Finance Tax Clinic. 2013. *Population income*. [Online]. Available: <http://taxclinic.mof.go.th>. Accessed 14 July 2019. (In Thai)
- [5] Department of Science Services. Ministry of Science and Technology. 2017. *Database for promoting and upgrading the quality of OTOP products: "Course for developing product styles from Saltmarsh Bulrush trees for entrepreneurs of woven products from Saltmarsh Bulrush under the project to develop the potential of OTOP entrepreneurs. in the group of southern provinces"*. Bangkok: Department of Science Services. (In Thai)
- [6] Industrial Standards Institute. 2016. *Standards for basketry handicrafts from Saltmarsh Bulrush*. Bangkok: Thai Industrial Standards Institute. (In Thai)
- [7] Suksikarn, R. 2017. "Creative design of Saltmarsh Bulrush basketry products in Nakhon Si Thammarat Province," *In Proceeding of the 13th Naresuan Research National Academic Conference, 13th Naresuan Research Institute "Research and Innovation Driving the economy and society"*, 20-21 July 2017. Naresuan University, Thailand, pp. 2006-2020. (In Thai)
- [8] Malisuwan, C. 2018. "The Identity of Saltmarsh bulrush at Narathiwat Province," *research report*. Yala: Yala Rajabhat University. (In Thai)
- [9] Chimplee, K. 2012. "Knowledge management model. Local wisdom with basketry handicrafts Community enterprise case studies Nakhon Ratchasima Province," Ph.D. Dissertation, Faculty of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration. (In Thai)
- [10] Buamee,P., Techochai,U., Khaenamkaew, D. and Jitima Damrongwiwattana. 2016. "Study the Wisdom of Kra-Jood Basketry Producing for Sell, Case Study: Kra-Jood Basketry Group of Kuan-Pom Village at Moo 1, Kreng, Cha-uat, Nakhon Si Thammarat," *Journal of Community Development*, 8(8): pp. 69-86. (In Thai)